здатність до самостійного пошуку рішень і впевненість у власних інтелектуальних можливостях, що становить надійну основу для успішного оволодіння шкільною математикою та подальшим когнітивним розвитком.

Список використаних джерел

1. Алєко О. А. Способи формування логіко-математичної компетентності дітей старшого дошкільного віку. *Інноваційна педагогіка,* 2018. Вип. 5. С. 161–164.
2. Газіна І. О. Розвиток логіко-математичної компетентності у дітей дошкільного віку: методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ФЩП Сисин О. В., 2010. С. 172.
3. Гнізділова О. А. та ін. Розвиток у дітей дошкільного віку логіко-математичних уявлень та умінь у процесі використання логічних блоків Дьєнеша та паличок Кюїзенера. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.* 2020. № 4. С. 199–206.
4. Карук І., Колеснік К., Кривошея Т. Інтегрований характер дитячого експериментування у контексті розвитку пізнавальної активності дітей дошкільного віку. *Мистецтво в культурі сучасності: теорія та практика навчання,* 2026, № 8, Том 1. 191-197. DOI: https://doi.orgl0.31652/3041-1017-2026(8-1)-22
5. Кривошея Т. Блоки Дьєнеша як засіб розвитку логічного мислення дітей у контексті європейських освітніх підходів. *Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти в контексті європейських освітніх стратегій:* збірник матеріалів науково-практичної конференції викладачів і студентів інституту педагогіки, психології і мистецтв / за ред. Г.С.Тарасенко. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2014. Вип. 3. С. 42 – 47.
6. Мамон В. Г. Розвиток логіко-математичної компетентності дошкільників за допомогою паличок Кюїзенера та блоків Дьєнеша. *Дошкільний навчальний заклад.* 2015. № 3. С. 21–27.
7. Полєвікова О., Швець Т. Особливості логіко-математичного розвитку дошкільників за допомогою флеш-ігор. *Educological discourse,* 2021. № 3. Вип. 34. С. 144–159.
8. Karuk, I., Kolesnik, K., Kryvosheya, T., Prysiazhniuk, L., Shykyrynska, O. V. Organization of group activities of older preschool children in the process of experimenting. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION.* Proceedings of the International Scientific Conference. Volume II. School Pedagogy. Preschool Pedagogy. May 28th-29th, 2021. Rezekne, Rezekne Academy of Technologies, 2021, p.729-743. DOI: https://doi.org/10.17770/sie2021vol2.6247

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Ольга Скирта, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Науковий керівник: О.В.Колосова, кандидат педагогічних наук, доцент,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

GAME TECHNOLOGIES AS A MEANS OF DEVELOPING CREATIVE ABILITIES OF CHILDREN OF ELDERLY PRESCHOOL AGE

Olga Skyrta, master's student
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. *У статті розкриваються теоретичні та практичні аспекти використання ігрових технологій як засобу розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку. Автор презентує характеристику основних видів ігрових технологій, визначає їх вплив на формування уяви, креативного мислення та самостійності*

дошкільників. Особливу увагу приділено методичним підходам до організації ігрової діяльності в закладі дошкільної освіти, а також ролі педагога у створенні умов для розвитку творчого потенціалу дитини.

Ключові слова: *ігрові технології, творчі здібності, старший дошкільний вік, креативність, уява, освітній процес, заклад дошкільної освіти.*

Abstract: *The article reveals theoretical and practical aspects of the use of game technologies as a means of developing the creative abilities of children of senior preschool age. The author presents a characteristic of the main types of game technologies, determines their influence on the formation of imagination, creative thinking and independence of preschoolers. Particular attention is paid to methodological approaches to the organization of game activities in a preschool educational institution, as well as the role of the teacher in creating conditions for the development of the child's creative potential.*

Keywords: *game technologies, creative abilities, preschool age, creativity, imagination, educational process, preschool educational institution, personality development.*

У сучасних умовах розвитку освіти особливої актуальності набуває проблема формування творчої особистості вже з раннього дитинства. Розвиток творчих здібностей у дошкільників є надзвичайно важливим, адже саме в дошкільному віці закладаються основи креативного мислення, уяви та здатності до самовираження. Творча діяльність допомагає дитині пізнавати навколишній світ, вільно висловлювати власні думки й емоції, знаходити нестандартні рішення та проявляти ініціативу. Через гру, малювання, театралізовану діяльність, конструювання й фантазування дошкільники розвивають мовлення, комунікативні навички, емоційний інтелект і впевненість у собі. Саме тому створення умов для творчого розвитку дітей є одним із важливих завдань сучасної дошкільної освіти. Зокрема, старший дошкільний вік є сенситивним періодом для розвитку уяви, креативного мислення, здатності до самовираження.

Поняття «творчі здібності» у психолого-педагогічній науці розглядається як сукупність індивідуальних якостей особистості, що забезпечують здатність до створення нового, оригінального продукту діяльності, генерування нестандартних ідей та творчого самовираження. Р. Павелків наголошував, що творчість існує не лише там, де створюється щось велике, а й там, де людина уявляє, комбінує, змінює й створює щось нове. Дж. Гілфорд пов’язував творчі здібності з дивергентним мисленням, тобто здатністю знаходити багато оригінальних способів розв’язання проблеми. С. Русова підкреслювала, що дитина від природи має потужний творчий потенціал, який необхідно розвивати через вільну діяльність, гру та мистецтво. Творчі здібності старшого дошкільника науковці розглядають як здатність дитини 5-6 років до самостійного створення образів, сюжетів, задумів і способів дії у різних видах діяльності. Ми поділяємо думку науковців, що творчі здібності – це індивідуально-психологічні особливості дитини, які забезпечують успішність виконання творчої діяльності та проявляються у здатності створити нове, оригінальне, нестандартне. У старшому дошкільному віці вони проявляються через розвинену уяву, гнучкість мислення, здатність до фантазування, ініціативність, самостійність у виборі способів діяльності, емоційну виразність [2, с. 35].

Одним із найбільш ефективних засобів розвитку творчих здібностей є ігрові технології. Оскільки гра виступає провідною діяльністю дошкільника, у якій органічно поєднуються навчання, розвиток і виховання. Використання сучасних ігрових технологій дозволяє педагогам створити сприятливе освітнє середовище, що стимулює ініціативність, самостійність та творчість дітей.

Ігрові технології – це система методів і прийомів організації освітнього процесу, що базуються на використанні гри як основного засобу навчання і розвитку.

До основних видів ігрових технологій належить:

- сюжетно-рольові ігри;
- дидактичні ігри:

- театралізовані ігри;
- ігри-драматизації;
- творчі ігри;
- ігри з правилами;
- інтерактивні ігри [5, с. 56].

Особливістю ігрових технологій є те, що вони забезпечують активну участь дитини в освітньому процесі, створюють ситуацію успіху, сприяють емоційному залученню. Ігрові технології мають значний потенціал для розвитку творчості дітей, а саме:

1. Стимулюють уяву. У грі дитина створює уявні ситуації, перевтілюється в різні ролі, вигадує нові сюжети.

2. Розвивають креативне мислення. Ігрові завдання часто мають відкритий характер, що дозволяє знаходити різні варіанти рішень.

3. Формують самостійність. Діти самі обирають ролі, способи дій, варіанти розвитку подій.

4. Розвивають комунікативні навички. У процесі гри діти взаємодіють, домовляються, розподіляють ролі.

5. Сприяють емоційному розвитку. Гра дає можливість виражати почуття, переживання, фантазії [6, с. 120].

Особливо ефективними є творчі ігри, у яких відсутній жорсткий сценарій, а результат залежить від фантазії дітей.

Методичні підходи до використання ігрових технологій в освітньому процесі дошкільної освіти базується на поєднанні педагогічних принципів, психологічних особливостей розвитку дитини та сучасних освітніх технологій. Вони визначають, що гру необхідно організовувати так, щоб вона була не лише цікавою, а й ефективною для навчання і розвитку. Для ефективного розвитку творчих здібностей педагог має дотримуватись таких підходів: створення розвивального ігрового середовища; забезпечення свободи вибору діяльності; підтримка ініціативи дітей; використовування проблемних ситуацій; заохочення до експериментування; індивідуальний підхід [4, с. 27].

До основних методичних підходів науковці відносять: особистісно-орієнтований підхід, який передбачає врахування індивідуальних особливостей кожної дитини: її інтересів, здібностей, темпу розвитку; діяльнісний підхід, за якого гра розглядається як провідна діяльність дитини, через яку вона пізнає світ; компетентнісний підхід, який спрямований на формування ключових компетентностей: комунікативної, соціальної, творчої, пізнавальної тощо; інтегрований підхід, що передбачає поєднання різних освітніх напрямів у межах однієї гри; ігровий підхід; технологічний підхід, що передбачає чітке планування та структурованість ігрової діяльності; творчий підхід, який спрямований на розвиток уяви, фантазії та нестандартного мислення [1, с. 18].

Серед принципів ефективного використання ігрових технологій з дітьми старшого дошкільного віку хочемо визначити: добровільність участі дітей, емоційну насиченість дидактичного матеріалу, доступність і зрозумілість, поступове ускладнення, зв’язок із реальним життям, активна взаємодія дітей [1, с. 14].

Методичні підходи до використання ігрових технологій забезпечують гармонійний розвиток дитини старшого дошкільного віку, підвищують мотивацію до навчання та сприяють формуванню ключових життєвих компетентностей. Їх ефективність залежить від грамотного поєднання різних підходів і творчості педагога. Важливо, щоб педагог виступав не лише організатором, а й партнером у грі, підтримував ідеї дітей, спрямовував їхню діяльність ненав’язливо. Наведемо приклади ігрових технологій для розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.

1. «Придумай продовження казки» – діти створюють власні варіанти розвитку сюжету.

2. «Незвичайне використання предмета» – дошкільники пропонують різні способи використання знайомого об’єкта.

3. «Театр тіней» – створення образів за допомогою світла і тіні.

4. «Малювання під музику» – розвиток емоційної та художньої виразності.

5. «Конструктор ідей» – комбінування різних елементів для створення нового продукту [6, с. 64].

Такі ігри сприяють розвитку фантазії, гнучкості мислення та здатності до самовираження.

Вихователь відіграє ключову роль у формуванні творчого потенціалу дитини. Він повинен створювати атмосферу довіри, підтримувати будь-які творчі прояви, не критикувати за помилки, стимулювати інтерес до нових видів діяльності, розвивати віру дитини у власні можливості [2, с. 92].

Отже, ігрові технології виступають універсальним інструментом розвитку дитини. Вони забезпечують гармонійне поєднання навчання і розвитку, створюють умови для розкриття потенціалу кожної дитини. Завдяки грі дитина вчиться мислити нестандартно, приймати рішення, взаємодіяти з іншими та виражати себе. Саме ці якості є основою творчої особистості, здатної до успішної самореалізації у майбутньому. Таким чином, системне використання ігрових технологій у закладі дошкільної освіти є необхідною умовною формування креативного покоління.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти України / за ред. Т. О. Піроженко. Київ. 2021. 26 с.

2. Богуш А. М. Дошкільна педагогіка: підручник. Київ. Видавничий дім «Слово». 2018. 368 с.

3. Колеснік К., Похила С., Дзигар А. Розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку в процесі музичної діяльності. *The 2nd International scientific and practical conference «Global science: prospects and innovations» (October 5-7, 2023).* Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2023. С. 297-303.

4. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: навчальний посібник. Київ. Академвидав. 2015. 464 с.

5. Савченко О. Я. Сучасні педагогічні технології в дошкільній освіті. Київ. Кондор. 2019. 320 с.

6. Чухрій, І. Дитяча гра в процесі психологічної допомоги дітям раннього та дошкільного віку. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Психологія,* 2022, (3(56), 85-89. https://doi.org/10.32689/maup.psych.2022.3.12

ЛЯЛЬКОВІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Студілко Ольга, *здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»*

Науковий керівник: О.В.Колосова, *кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)*

PUPPET PLAY AS A MEANS OF DEVELOPING EMOTIONAL INTELLIGENCE IN CHILDREN OF UPPER PRE-SCHOOL AGE

Olga Studilko, master's student

Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. *У статті розглянуто проблему розвитку емоційного інтелекту дітей старшого дошкільного віку як важливого чинника їхнього гармонійного особистісного становлення та успішної соціалізації. Здійснено аналіз психолого-педагогічних підходів до*